

greppa näringen

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Utfodring och produktion för att greppa näringen

Stockholm 8:e november
2018

Carin Clason, CoA AB

- › Fodrets Näringsinnehåll-Kväve (råproteinet), Fosfor
- › Fodrets odling- odlingssätt-ursprung
- › Foderstaten-över eller underutfodring
- › Spill och förluster
- › Fodereffektiviteten- hur fodret utnyttjas hos djuret och ger minst påverkan per kg kött/tillväxt/mjölk mm

Utfodring för bättre miljö och klimat-stämmer bra med att sikta mot bättre lönsamhet!

- ☐ Gör rätt från början
- ☐ Sätt mål för produktionen
- ☐ Följ upp produktionen

Övergödning och försurning är en lokal/regional miljöeffekt, klimatpåverkan är GLOBAL

Kväve

Fosfor

Koldioxid

Metan

Lustgas

Kg koldioxidekvivalenter

- ✓ Mindre kväve- och fosforöverskott i Växtnäringsbalansen från mjölk-gårdar
- ✓ Fler foderanalyser.
- ✓ Bättre anpassning av foderstaten till foderanalysen.

Antalet mjölkkor och dikor minskar

- › Fler mjölkkor per besättning idag 89,1 mjölkkor/företag (alla företag)
- › Fler dikor per besättning idag 19,8 dikor/företag

Kontrollstatistik

2012

2017

Antal kor i kontrollen:

273 312

222 299

Antal besättningar:

3 798

2 427

Medelkoantal:

72

91,6

Medelavkastning

Kg ECM:

9532

10 146

Inkalvningsålder:

28,1

28,0*

	2013	2017
Antal	188 810	207 620
Företag	11 092	10 471
Kor/företag	17	19,8
Ekologiska	64 195 (34%)	70 054(34%)

Köttproduktion. Vilken ambition finns?

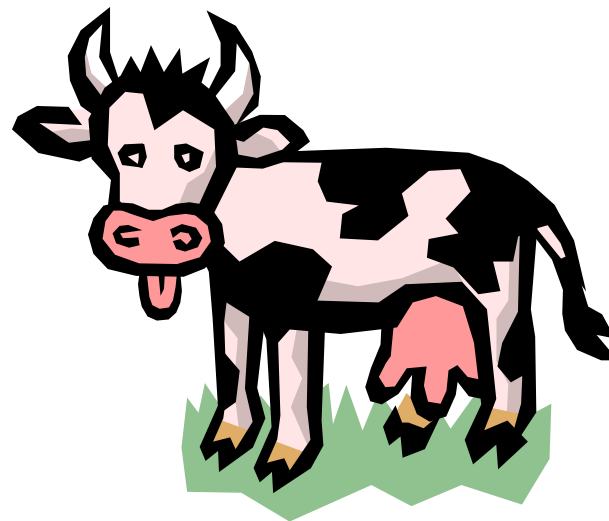
Ungtjur	Slaktvikt slaktdata	Ålder vid slakt, slaktdata	Möjlig slaktålder	Önskvärd tillväxt/ g per dag
SRB/SLB	325	20,5	15	1300
Hereford	347	19,1	14,5	1500
Charolais	379	18,2	13	1800
Korsningar	360	18,8	14	1700

- › Ny teknik
- › Nya foder
- › Nytt fokus-ekologiskt, klimatpåverkan mm

1. Den rådgivaren räknar
2. Den lantbrukaren utfodrar
3. Den kon äter

Varför skiljer det?

- › Ännu bättre foderinventering och koll på foderstaten
- › Koll på djurflöden
- › Långsiktig planering av både foder och djuravel
- › Rådgivning och kontakter.
- › Rådgivningarna utfodringsrådgivningarna och grovfoderrådgivningen blir starka moduler.

- Mikroorganismerna skall utfodras!
- Grovfodret utgör cirka 50 % av foderstaten
- Grovfodret avgör kraftfoderinköpen
- Vallensilaget kan vara ett proteinfoder!

Fråga om!

- Utfodringssystem-möjlighet att blanda foder?
- Skörde/lagringssystem av grovfodret.
- Foderanalyser-bör finnas för varje parti!

Mjölkkorna

- Kg ECM/ko år/levererad mjölk
- Inkalvningsålder (24-27 mån)
- Urea i tanken (3,5-5 mmol)
- Tjurkalvarnas användning
- Kraftfoderanvändning
 - Mängd per kg ECM (<0,35 kg)
 - Typ av kraftfoder
 - Råproteinnivå (14,5-18,5 %)
 - Fosfornivå (0,38 % av ts)

Nyckeltal/ information

Nötköttsproduktion

- Uppfödningstid
- Slaktdata
- Kraftfoderanvändning
 - typ av kraftfoder
 - utfodringssystem
 - råproteinnivå
 - fosfornivå

Djurhälsa

Se
rapport:<http://hs-n.hush.se/dotnet/GetAttachment.aspx?siteid=104&id=16770>

Klimatnyckeltal i rådgivningen

Rapport från projektet Styr- och uppföljningssystem
för klimateffektiv svensk jordbruksproduktion

Maria Berghund, Susanne Blåth Jacobsson, Carin Clason, Lars Turner och Helena Elmsquist
2014
Hushållningssällskapet Halland

Olika produktionsgrenar kräver olika vallfoderkvalitet

	MJ	g rp	NDF, g	smb %
Dikor, sin	8,5-9,5	100-120	550-650	60-66
Dikor, lakt	10,5-11,5	130-160	450-550	69-79
Kvigor	10-10,5	120-140	500-600	69-71
Stutar	10-10,5	120-140	500-600	69-71
Mjölkkor/ungtjur	11-11,5	130-160	450-550	75-79

Krav på vallfodret med "nya" råvaror:

- **Majs** i foderstaten – högre råproteinhalt hos vallen
- **HP-massa** i foderstaten – högre råproteinhalt hos vallen
- **Agrodrank o Rapskaka** – lägre (?) råproteinhalt hos vallen

Det krävs foderanalyser av alla partier och nya foderstater!

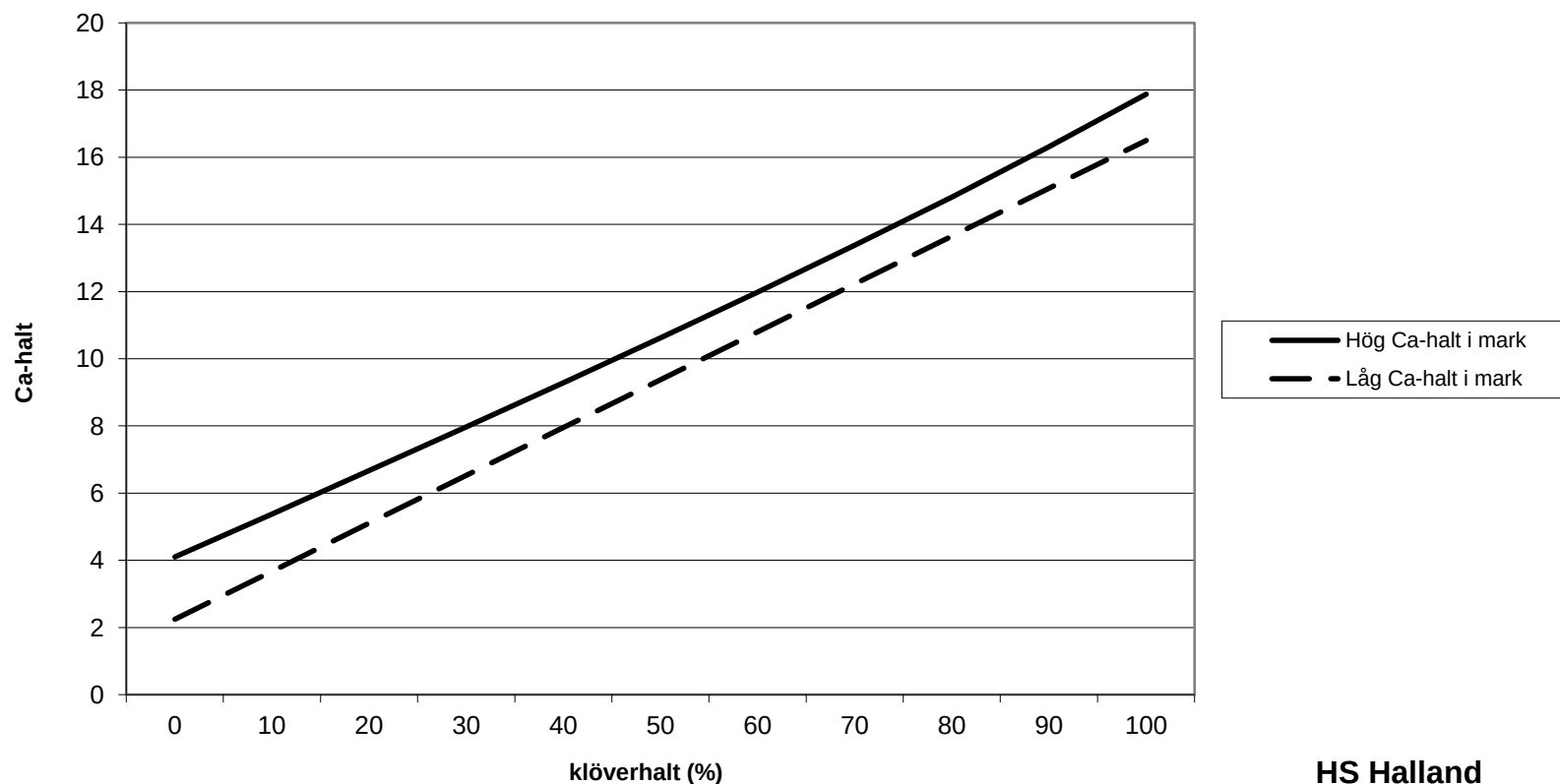

- › Mer än 50 % av foderstaten på torrsubstansbasis utgörs av grovfoder och huvudsakligen Valfoder.
- › Utan analyser ingen aning!
- › Se till att lantbrukaren har analyser på alla skördar.
- › Tipsa om rätt analyser i god tid innan besöket!

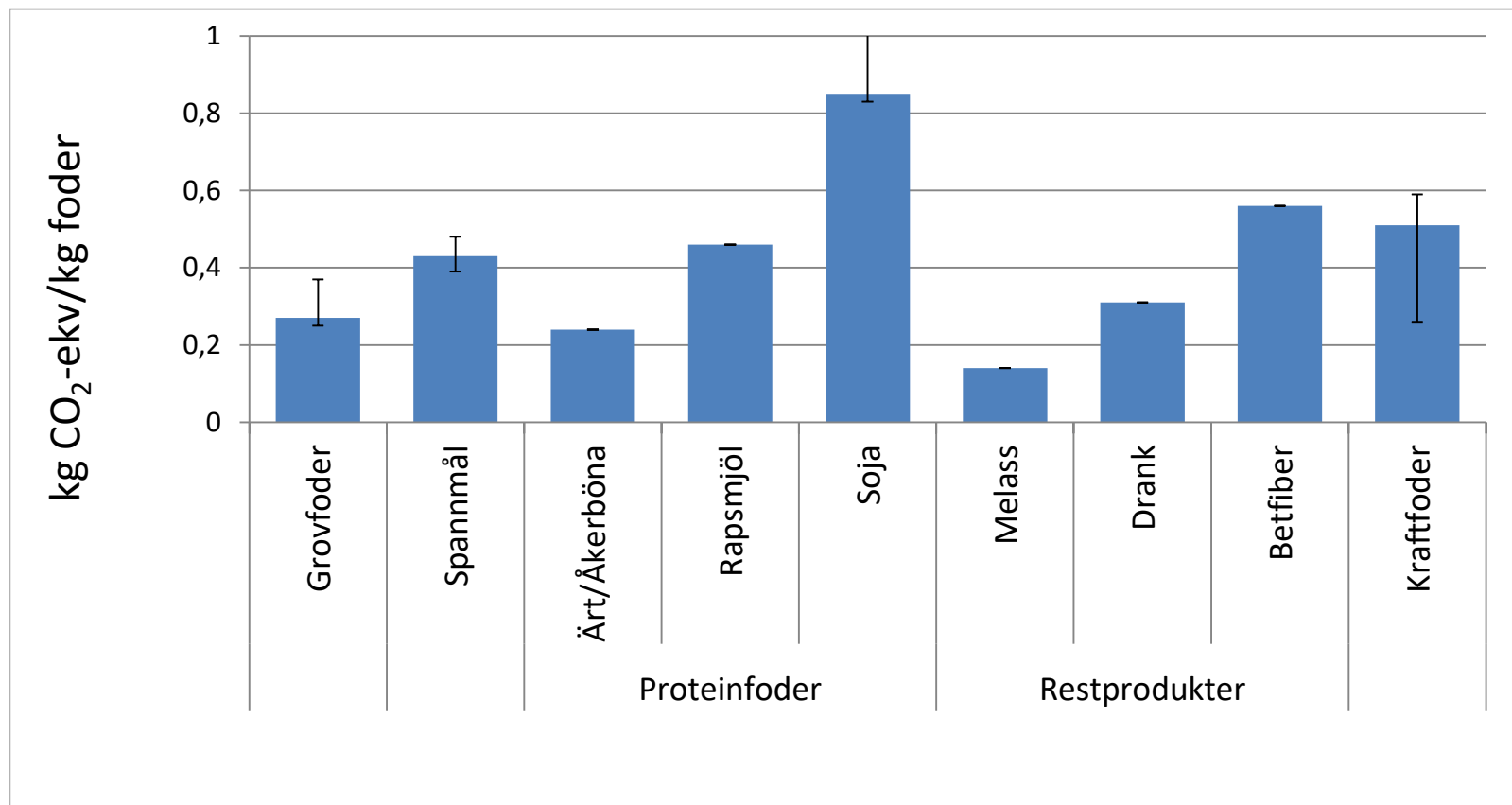

Foderanalys-klöverandel!

Kalciumhalt och klöverandel

HS Halland

KOMMUNIKATIONSPORT

Rapport nr. 3
2014-06-30

**Fallstudier hos mjölkgårdar
med närproducerat foder
fullt ut!**

VÄXA
SVERIGE

Europeiska unionens stöd för
landbruksproduktion. Europeiska
finansierings- och utvecklingsbanker

greppa näringen

Födoväring landbruk
och miljö tjänar på

Kontakt | Tidning | i English | Mina sidor

Räkna själv!
Väl beräkningsverktyg

Startsida | Vår födoväring | Åtgärder | Mått och klimat | Skatter | Om Greppa

Stöd och
Hälsa | Närproducerat foder lönar sig

Sköld med kolmedelstid lönar mer än
lokala åtgärder
11 december - Ad renata amningsgång
glömskhet och ett nöje.

Värde proteinet - hur viktig är den?
14 mars - Greppa Värdeindex är en
informations- och utvärderings- verktyg.

Sjögård - ett utökat populärt fodermedel
16 mars - Den globala sjuvårdsmiljön har
även förändrats de senaste...

Få koll på din sjuvårdsmiljön med
Gruvöversikt
10 februari - På sådan hållan av Sveriges
ärendes utvärdering det väl 100.

Kontakt
Nyhetsbrev
Sida Logg
045-41 12 34

Närproducerat foder lönar sig

09 september 2014

Foderstater med enbart närproducerat foder till mjölkkor ger gott resultat för både
foderfaktivet, mjölkavkastning, mjölsammansättning, mjölkprovet, djurhälsa
samt lönsamheten. Det visar en fallstudie där sex mjölkgårdar med höga krav på
enbart utfodrats med närproducerat under minst ett år.

Intressat och kunskapen för närproducerat
foder har ökat starkt under de senaste åren och
frågan har väckts om det helt kan ersätta upp till
en utfodring med delvis importerat
sjuvårdsmiljön som till exempel soja.

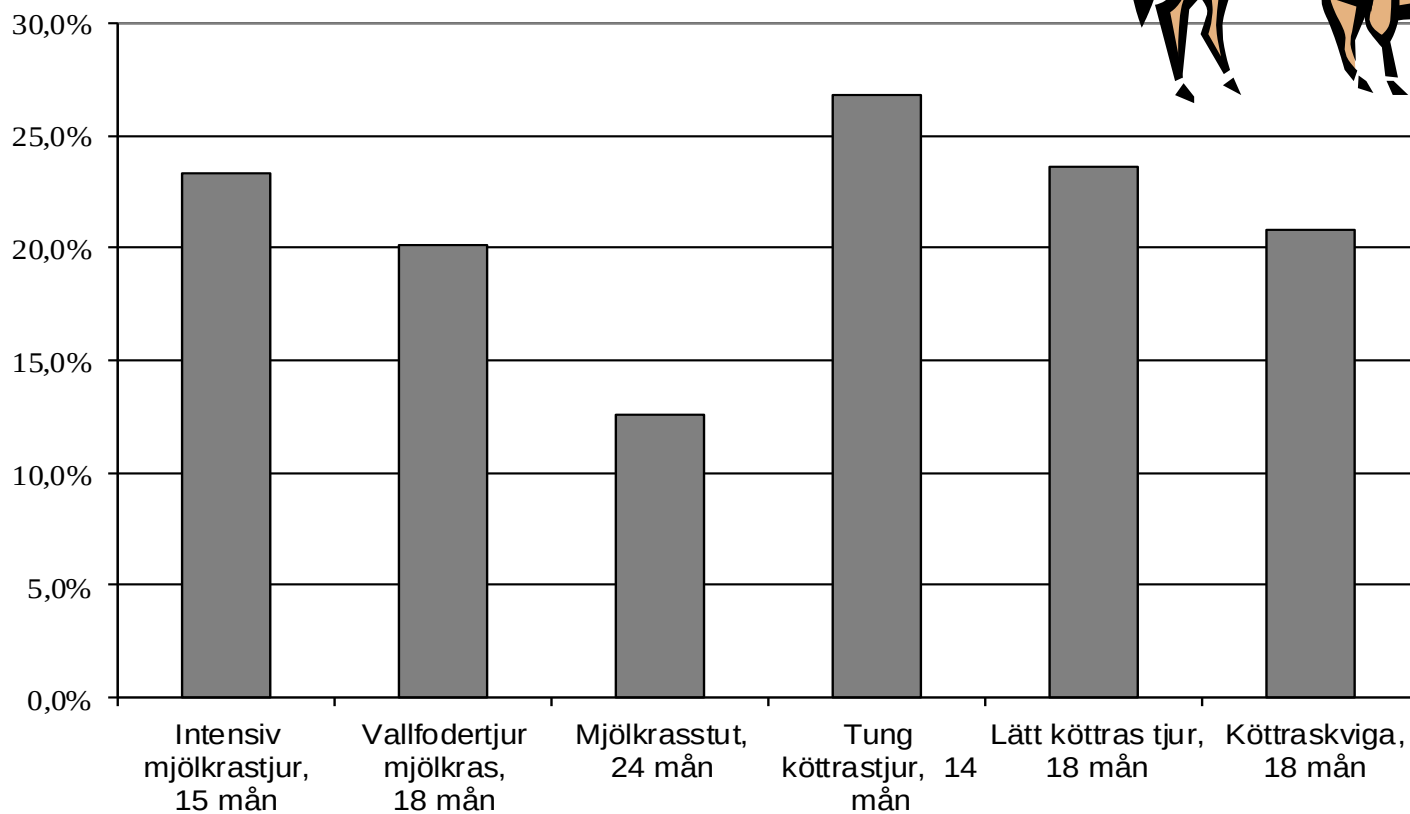
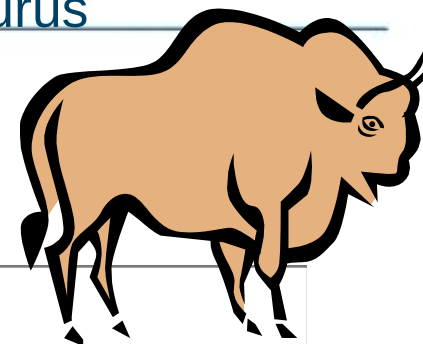
Lönsamt även för eko-gårdar
Rapporten visar att lönsamheten för "mjölk-
foder" på höga nivåer viden för samtliga

Med en högre fodereffektivitet förbättras både kväve/fosfor-utnyttjandet och klimatpåverkan och lönsamheten!

Detta visar följande bilder!

Kväveeffektivitet vid olika uppfödningssystem, Cecilia Lindahl, Taurus

Växthusgasutsläpp från fodersmältning och foder vid olika inkalvningsålder.

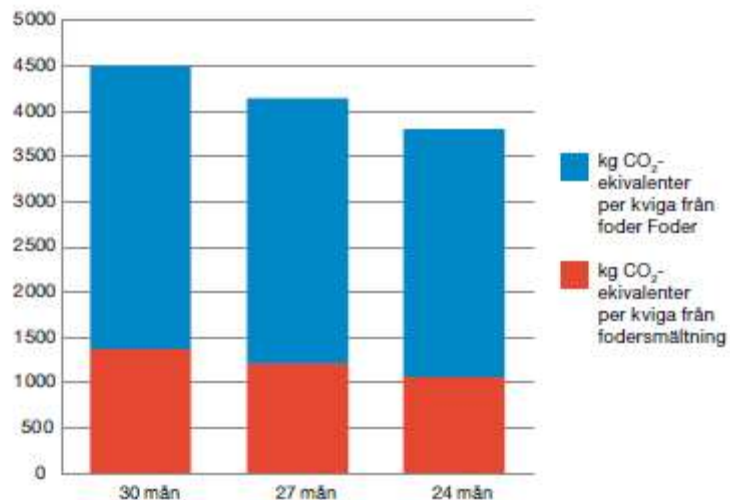

Diagram 1: Totala växthusgasutsläpp per kviga vid olika inkalvningsålder.

*Foderstatsberäkningarna är utförda enligt NORFOR, kviorna är alla höstfödda och metanutsläppen har beräknats enligt Lindgren 1980. Inkalvningsvikten är beräknad till 580 kilo i alla alternativen.

Tjäna på att veta! Elmia 2013

En mjölkko som mjölkar 9500 kg äter i snitt 5,4 kg toppfoder under 305 dagar. Foderpris 3,70 kr

PÅ EN GÅRD MED 80 KOR OCH AVKASTNING 9600 KG INNEBÄR EN FELAKTIG VÄGNING:

Felvägning	Kostnadsökning	ökade utsläpp av klimatgaser	
5%	24 400 kr	3,8 tonCO ₂ -ekv	Årliga utsläppen från en mellanstor bil (2000 mil)
8%	39 100 kr	6,2 tonCO ₂ -ekv	Enkel vägs flygresor för 5 personer till Thailand
10%	48 800 kr	7,7 tonCO ₂ -ekv	Årliga utsläppen från en person i Sverige

Sammanfattning bra utfodringsstrategi!

- › Sätt mål för produktionen
- › Analysera allt foder som skall ingå i utfodringen
- › Utvärdera och följ upp produktionen

En mjölkande ko kan klara sig på 14 % råprotein i foderstaten, och inget extra fosfor, men då gäller det att alla delar fungerar!

- › Grovfoderproduktion
- › Kontroll av foderstaten 41 A (mjölkkor)
- › Kontroll av foderstaten 41 B (kvigor eller ungdjur i nötkötts- eller lammproduktion.
- › En dags utfodringskontroll 41 C
- › Växtnäringsbalans 40 B
- › Klimatkollen 20 B

- › Analyserar ALLA fodermedel
- › Optimera för en optimal foderstat
- › Produktionsuppföljning för att nå ett effektivare utnyttjande av N och P
- › Räknar på smältbart P/ MJ
- › Tillför enzym = utnyttja P i spannmål bättre
- › Nya fodermedel, t.ex. Raps/Drank

- Producerade smågrisar per årssugga
- Daglig tillväxt g
- Dödlighet i olika stadier
- MJ foder per kg tillväxt
- Kväveeffektivitet %

Om Greppa

› Projektbeskrivning

› Resultat

› Regionalt

› Press

Greppa Fosfor

Greppa Växtskyddet

Kontakt

2012-10-26 | Stallet

PDF-version

Fiber till grisar gav både klimat- och övergödningsnytta

Drank från etanoltillverkning och raps kunde helt ersätta importerad soja i grisfoder med bibehållen tillväxt samtidigt som ammoniakavgången minskade. Detta i en fransk studie. Dessutom ökade potentialen till metanproduktion i gödseln. Om metanet tas tillvara genom rötning blir det dubbel klimatnytta. Annars kan det bli mer metanavgång från lagringen av flytgödseln.

Ammoniakavgången i stallet kan påverkas genom både strö- och foderval. Nu visas det att fodervalet även har effekt på metanet. Foto: Monica Kling

Att tillsats av fiber i grisfoder kan minska avgången av ammoniak har visats

Alla artiklar

Allmänt

Aktuellt

Stallet

2012-10-26

Fiber till grisar gav både klimat- och övergödningsnytta

2012-10-02

Bra innetluft och låga utsläpp med kulvertfläkt och biofilter

2012-08-28

Metanminskande tillsatser och foderspill undersökta

2012-06-21

Mjölkkor får för mycket fosfor

2012-05-29

Mjölakens ureahalt visar ammoniakavgång i stallet

[Artikelarkiv Stallet](#)

Fältet

Europeiska unionens flagga
Europeiska unionens flagga
Europeiska unionens flagga

- › Vilken strategi har gården?
- › Hur gör de?
- › Hur blev det?

Diskutera lönsamhet!

Håll igång rådgivningarna!

- › Diskutera nästa rådgivning och kontakta andra rådgivare
- › Både du, lantbrukaren och dina kollegor har nytta av att stafettpinnen kommer vidare!

Besök modulsidorna ofta! Och säg till om vad du saknar!

Startsida	Introduktion	Rådgivningsmoduler	VERA	Kurser	Administration	Arkiv och profilmaterial
-----------	--------------	---------------------------	------	--------	----------------	--------------------------

Rådgivningsmoduler

- Startrådgivning
- Uppföljning
- › Växtnäringsbalans
- Betesstrategi
- › Bördighet
- Dränering
- › Energikollen
- › Foderstater, nöt
- › Foderstater, gris
- Fosforstrategi
- Grovfoderodling
- › Klimatkollen
- › Klimatbibliotek
- › Kvävestrategi
- › Precisionsodling
- › Stallmiljö
- Underhåll av diken
- › Våtmark
- › Växtskydd
- Modulblad
- Filmer

Foto: Janne Andersson

Rådgivningsmoduler

På dessa sidor finns underlagsmaterial till dina rådgivningsbesök! Alla dokument är insorterade under respektive modul, som du hittar i menyn till vänster. Här finns hjälplistor, kokbok, underlagsmaterial, bilder, goda exempel på rådgivarbrev med mera.

Totalt erbjuder Greppa Näringen 37 olika rådgivningsmoduler. Vill du få en snabb överblick om alla som finns att välja mellan kan du se vår lista över rådgivningsmoduler.

Utvecklingsgruppen i Skåne har också tagit fram ett inspirationsbildspel för att ge dig som rådgivare en överblick över alla de moduler som finns och när de kan tänkas passa på olika gårdar.

- › [Lista över rådgivningsmoduler som ingår i Greppa Näringen 2018](#)
- › [Inspirationsbildspel](#)

Du är även välkommen att dela med dig till kollegerna av ditt eget material. Hör i så fall av dig till kontaktpersonerna här intill!

Relaterade länkar

- › Krav & rekommendationer 2018-2020
- › Rådgivning 2018-2020
- › Lista över alla rådgivningsmoduler
- › Rådgivningsexperten
- › Modulblad
- › Kursdokumentation
- › Filmer
- › Praktiska råd
- › Skriva bra rådgivningsbrev

Kontaktinformation

Administrativa systemet

- › Maria Fermvik

Tel: 040-41 52 46

Utbildningsansvarig

- › Pernilla Kvarmo

Tel: 036-15 85 11

Projektledare

- › Stina Olofsson

Tel: 040-41 52 31

VERA

- › Support

Tel. 036-15 64 80

Praktiska Råd och Har du räknat!

